

ปีที่ 43 ฉบับที่ 36 : 14 กันยายน 2555

Volume 43 Number 36 : September 14, 2012

สำนักโรคติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

การพยากรณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555

Forecasting the Situation of Influenza in Thailand, 2012

✉ sut_chana@yahoo.comสุทธนันท์ สุทธชนะ และคณะ
สำนักโรคติดต่อ กรมควบคุมโรค**บทคัดย่อ**

การศึกษารึ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสถานการณ์และแนวโน้มการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ในปี พ.ศ. 2555 - 2556 และศึกษาความสัมพันธ์ของสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่กับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ วิธีการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์โรคและพยากรณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่โดยใช้วิธีการ Exponential Smoothing (Winters' multiplicative) วิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ถึง 31 กรกฎาคม 2555 เพื่อพยากรณ์ข้อมูลช่วงเดือนสิงหาคม 2555 - 31 ธันวาคม 2556 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่กับการเกิดโรค ด้วยวิธี Linear regression โดยใช้ข้อมูลรายสัปดาห์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ถึง 31 กรกฎาคม 2555 ผลการศึกษา พบว่าสถานการณ์ไข้หวัดใหญ่ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2552 มีอัตราป่วยลดลง ตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2555 ตั้งแต่เดือนมกราคม - กรกฎาคม 2555 มีจำนวนผู้ป่วยใกล้เคียงกับในปี พ.ศ. 2554 และค่ามัธยฐาน 3 ปี (ปี พ.ศ. 2552 -2554) กลุ่มเสี่ยงเป็นกลุ่มเด็กเล็กถึงเด็กชั้นมัธยมต้น อายุ 0 - 14 ปี การเกิดโรคพบกระจายทั่วทุกภาคของประเทศ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราป่วยน้อยที่สุด การพยากรณ์ไข้หวัดใหญ่ในปี พ.ศ. 2555 - 2556 โดยมีสมมุติฐานว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดจำนวนการป่วยในช่วงเวลาดังกล่าวยังคงคล้ายคลึงหรือไม่มีความแตกต่างจากช่วงเวลาที่ผ่านมาใช้ในการพยากรณ์ พบว่าจำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มสูงขึ้นในเดือนสิงหาคม จำนวนผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 3,519 - 11,065 ราย และเดือนกันยายน 2555 จำนวนผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 2,030 - 9,590 ราย หลังจากนั้นจำนวนผู้ป่วยจะลดลง และในปี พ.ศ. 2556 มีค่าพยากรณ์ลดต่ำลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2555 โดยมีผู้ป่วยประมาณเดือนละ 8,932 ราย การศึกษาความสัมพันธ์ของสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่กับจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ พบว่าสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ สามารถพยากรณ์จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ได้จากสมการ $Y = -4201.62 + 1045.97$ (สัดส่วนของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ในผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษาพยาบาลที่แผนกผู้ป่วยนอก) การวิเคราะห์สถานการณ์และการพยากรณ์โรค ทำให้เห็นถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย นำไปสู่การป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ โรคไข้หวัดใหญ่ สถานการณ์ ระบาดวิทยา พยากรณ์ ประเทศไทย

◆ การพยากรณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555	561
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 36 ระหว่างวันที่ 2 - 8 กันยายน 2555	568
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 36 ระหว่างวันที่ 2 - 8 กันยายน 2555	571

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาส
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ดำนวน อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาต ตักศิรีสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงดารินทร์ อารีย์โชคชัย

กองบรรณาธิการ

บริมาต ตักศิรีสัมพันธ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรภิตต์ สิริลักษณ์ รังเมืองต์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูจินันท์ ศศิธรณ์ มาแฉเดือน พชร ศรีหมอก
น.สพ. อธิศักดิ์ ชักนำ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปี่ยมณี เชิดชัย ดาราแจ้ง พริยา คล้ายพ้อ

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาต ตักศิรีสัมพันธ์ พริยา คล้ายพ้อ

ผู้เขียนบทความ

สุทธนันท์ สุทธชนะ, วัชร แก้วนอกเขา, ปภาณิจ สวงโท,
สมาน สยมภูจินันท์, สมคิด คงอยู่

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Authors

Suthanun Suthachana, Wuacharee Kaewnorkkao,
Paphanij Suangtho, Saman Sayumpurujinun,
Somkid Kongyu

Bureau of Epidemiology, Department of Disease
control Ministry of Public Health

ความเป็นมา

โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นที่ตระหนักว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ ดังเช่นการระบาดของไข้หวัดใหญ่ชนิด A/2009H1N1 ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลกในปี พ.ศ. 2552 เนื่องจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่เป็นไวรัสที่กลายพันธุ์ได้ง่าย

การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์โรคอย่างใกล้ชิด การนำข้อมูลจากการเฝ้าระวังมาพยากรณ์ และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ป่วยจะทำให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้าได้ใกล้เคียงความจริง ช่วยให้ตรวจจับความผิดปกติได้เร็วขึ้น นำไปสู่การควบคุมป้องกันโรคที่ทันเหตุการณ์ ตลอดจนนำไปใช้ในการวางแผนการจัดสรรทรัพยากรในการควบคุมป้องกันโรคล่วงหน้าได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบสถานการณ์และแนวโน้มการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ในปี พ.ศ. 2555 - 2556
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (Influenza like illness) กับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่

วิธีการศึกษา

1. วิเคราะห์สถานการณ์โรค และพยากรณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่

1.1 รวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ในการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพข้อมูล และจัดการข้อมูลให้มีความถูกต้อง มีรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับวิเคราะห์ตามตัวแปรต่าง ๆ

1.2 ข้อมูลที่ใช้ : ข้อมูลผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ จากฐานข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รายงาน 506) ปี พ.ศ. 2553 - 2555

2. พยากรณ์แนวโน้มของการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ใน ปี พ.ศ. 2555 - 2556 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time series analysis)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ โดยใช้ข้อมูลสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ต่อจำนวนผู้ป่วยนอกทั้งหมด จำแนกเป็นรายสัปดาห์ จากฐานข้อมูลการเฝ้าระวังกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ในสถานพยาบาล (Influenza Like Illness Surveillance, ILI) ปี พ.ศ. 2553 - 2555

4. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

4.1 Descriptive Statistics คำนวณหาอัตราป่วยร้อยละ

4.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอนุกรมเวลาโดยใช้

วิธี Exponential Smoothing (Winters' multiplicative) กับชุดข้อมูลจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่รายเดือนและรายปี วิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 - 31 กรกฎาคม 2555 เพื่อพยากรณ์ข้อมูลช่วงเดือนสิงหาคม 2555 - 31 ธันวาคม 2556

4.3 Linear Regression หาคความสัมพันธ์ของสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่กับการเกิดโรค

ผลการศึกษา

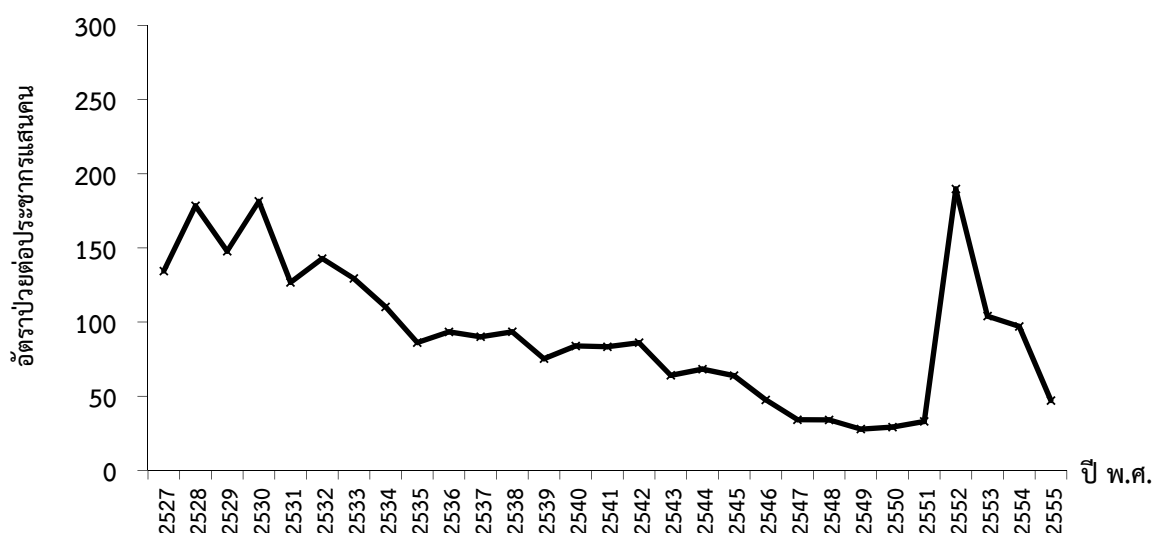
สถานการณ์ไข้หวัดใหญ่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 - 2551 โรคไข้หวัดใหญ่มีอัตราป่วยลดลง โดยในปี พ.ศ. 2547 - 2551 มีจำนวนผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 3,000 - 4,000 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 27 - 34 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2552 มีการระบาดทั่วโลกจากเชื้อไข้หวัดใหญ่ ชนิด A/2009 H1N1 มีรายงานผู้ป่วยจำนวน 120,400 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 189.73 ต่อประชากรแสนคน หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2553 และ 2554 มีรายงานผู้ป่วยจำนวน 66,090 และ 62,112 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 104.04 และ 97.08 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ (รูปที่ 1)

ในปี พ.ศ. 2555 ตั้งแต่เดือนมกราคม - สิงหาคม 2555 มีรายงานผู้ป่วยจำนวน 30,134 ราย อัตราป่วย 47.10 ต่อประชากรแสนคน จำนวนผู้ป่วยในปี พ.ศ. 2555 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2554 และค่ามัธยฐาน 3 ปี (ปี พ.ศ. 2552 - 2554) พบว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม - กรกฎาคม 2555 มีจำนวนผู้ป่วยใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2554 และค่ามัธยฐาน ดังนั้นคาดว่าจำนวนผู้ป่วยในปี พ.ศ. 2555 น่าจะใกล้เคียงหรือต่ำกว่าปี พ.ศ. 2554 เล็กน้อย โดยจะมีจำนวน

ผู้ป่วยสูงในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน หลังจากนั้นจะมีจำนวนผู้ป่วยลดลงจนถึงปลายปี การเกิดโรคตามฤดูกาล พบมีจำนวนผู้ป่วยมากในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม (รูปที่ 2)

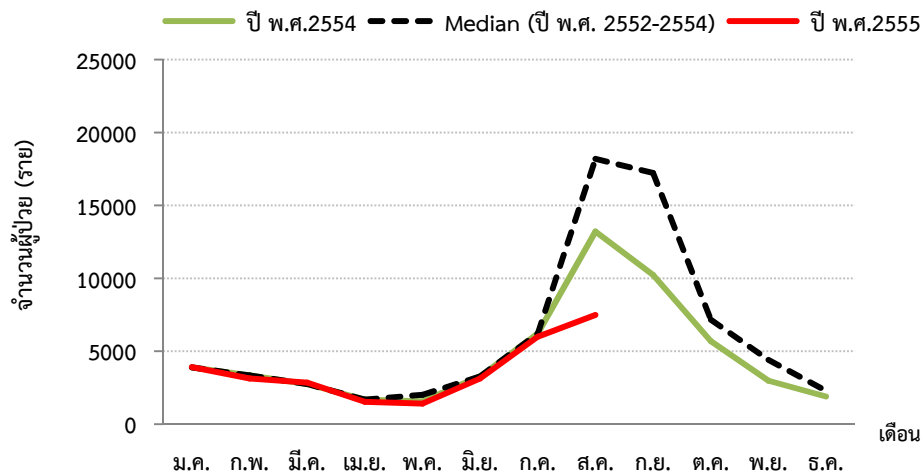
พบผู้ป่วยในทุกกลุ่มอายุ โดยกลุ่มเสี่ยง เป็นเด็กเล็กถึงเด็กวัยเรียนชั้นมัธยมต้น (รูปที่ 3) การกระจายตามรายภาค ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พบว่าภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้มีอัตราป่วยใกล้เคียงกัน ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราป่วยน้อยที่สุดทุกปี (รูปที่ 4)

ผลของการพยากรณ์จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2555 - ธันวาคม 2556 โดยใช้ข้อมูลจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ จำแนกรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2554 - กรกฎาคม 2555 โดยวิธีปรับให้เรียบ Exponential แบบ Winters' multiplicative ค่าพยากรณ์ที่ได้ เป็นค่าที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่า ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนผู้ป่วยในปี พ.ศ. 2555 และ 2556 ไม่แตกต่างจากปี พ.ศ. 2554 เช่น เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดไม่มีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ การได้รับวัคซีนป้องกันโรคในกลุ่มเสี่ยงเดียวกัน ความหนาแน่นประชากรและการเคลื่อนย้ายไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เป็นต้น พบว่าในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนผู้ป่วยสูงขึ้นในเดือนสิงหาคมและกันยายน หลังจากนั้นจำนวนผู้ป่วยลดลงจนถึงปลายปี โดยในเดือนสิงหาคม มีผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 3,519 - 11,065 ราย เดือนกันยายน มีผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 2,030 - 9,590 ราย ในปี พ.ศ. 2556 พบว่าค่าพยากรณ์มีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2555 โดยในปี พ.ศ. 2556 จะมีผู้ป่วยสูงสุดในเดือนสิงหาคม จากค่าพยากรณ์อาจพบผู้ป่วยจำนวน 8,932 ราย (รูปที่ 5)

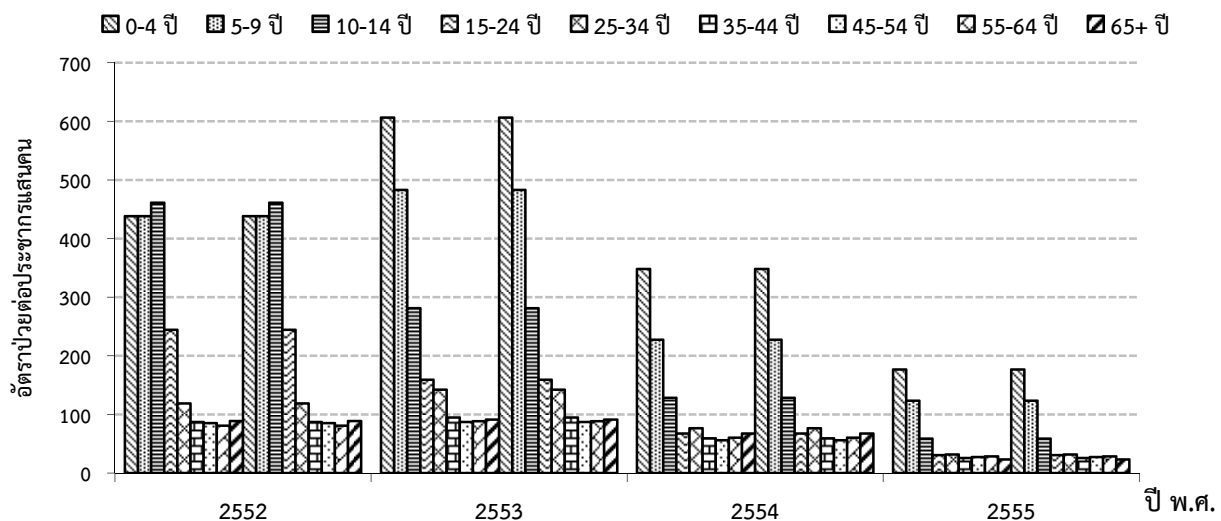

แหล่งข้อมูล : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (รง.506) สำนักระบาดวิทยา

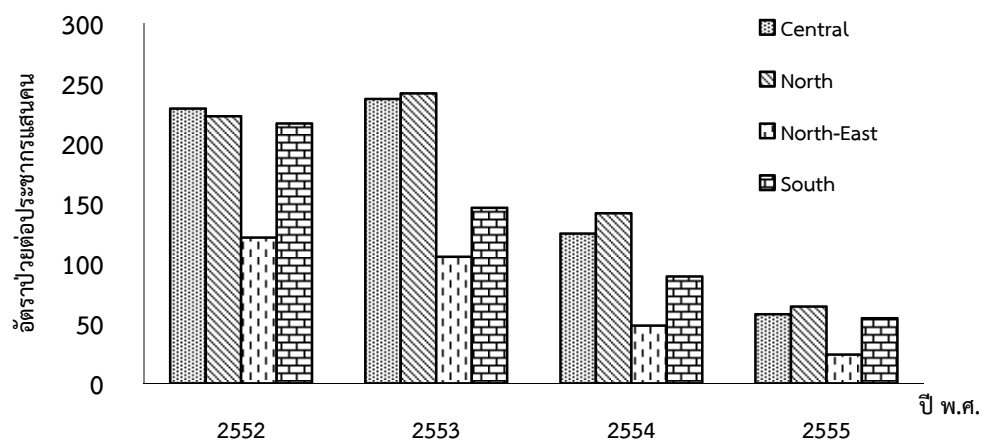
รูปที่ 1 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ต่อประชากรแสนคน ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2527 - 2555

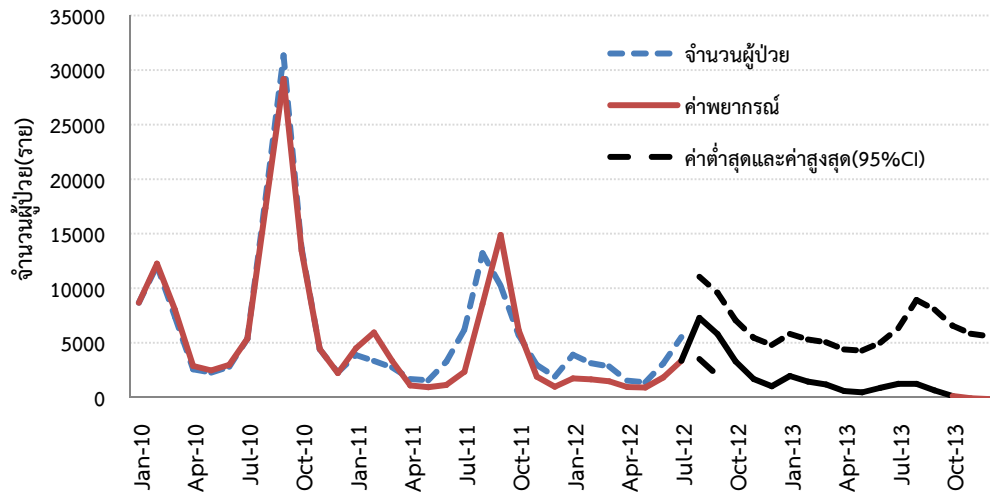
แหล่งข้อมูล : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (รง.506) สำนักระบาดวิทยา
 รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554 - 2555 และค่ามัธยฐาน 3 ปี (ปี พ.ศ. 2552 - 2554)

แหล่งข้อมูล : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (รง.506) สำนักระบาดวิทยา
 รูปที่ 3 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน โรคไข้หวัดใหญ่ จำแนกตามกลุ่มอายุ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2552 - 2555

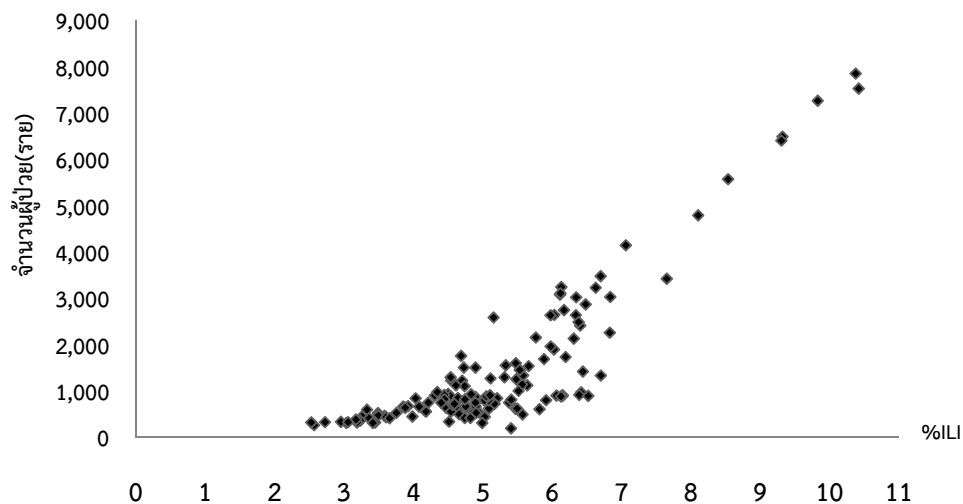

แหล่งข้อมูล : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (รง.506) สำนักระบาดวิทยา
 รูปที่ 4 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน โรคไข้หวัดใหญ่ จำแนกรายภาค ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2552 - 2555

แหล่งข้อมูล : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (รง.506) สำนักระบาดวิทยา

รูปที่ 5 ค่าพยากรณ์โรคไข้หวัดใหญ่ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2556 ด้วยวิธี Exponential Smoothing (Winters' multiplicative)

แหล่งข้อมูล : ระบบเฝ้าระวังผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (ILI) สำนักระบาดวิทยา

รูปที่ 6 แผนภาพกระจายแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่และ % ILI รายสัปดาห์ ประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 - กรกฎาคม 2555

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่กับจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ด้วยวิธี linear regression โดยใช้จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่และสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ จำแนกรายสัปดาห์ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 - กรกฎาคม 2555 โดยเลือกข้อมูลในสัปดาห์ที่มีสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่มากกว่าหรือเท่ากับ 3.61 ขึ้นไป มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงที่จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่และสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่มีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรง (linear association) (รูปที่ 6)

ได้สมการดังนี้

$$Y = -4201.62 + 1045.97(\%ILI)$$

$$R^2 = 0.89$$

โดย Y เท่ากับ จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่

ILI เท่ากับ สัดส่วนจำนวนผู้ป่วยด้วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่

ต่อจำนวนผู้ป่วยนอกเป็นรายสัปดาห์

จากสมการพบว่า จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่และสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ใน 1 สัปดาห์ จะทำให้ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 1045 ราย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (Coefficient of Determination (R^2)) = 0.89 แสดงว่า สัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ได้ประมาณร้อยละ 89

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ในปี พ.ศ. 2555 จะมีจำนวนผู้ป่วย ใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2554 หรือต่ำกว่าเล็กน้อย โรคไข้หวัดใหญ่จะมี จำนวนผู้ป่วยสูงมากในช่วงเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม กลุ่มเสี่ยงเป็น เด็กตั้งแต่เด็กเล็กจนถึงเด็กนักเรียนชั้นมัธยมต้น อายุ 0 - 14 ปี ภาค- กลาง ภาคเหนือ และ ภาคใต้มีอัตราป่วยใกล้เคียงกัน ยกเว้นภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ถ้าไม่มีการระบาดของไข้หวัดใหญ่ เนื่องจาก ปัจจัยต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2555 ค่าพยากรณ์ในเดือนสิงหาคม มีจำนวน ผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้น โดยมีผู้ป่วยประมาณ 7,300 - 11,065 ราย หลังจากนั้นจำนวนผู้ป่วยจะลดลง จำนวนผู้ป่วยในปี พ.ศ. 2556 มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2555 โดยมีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด ประมาณ 9,000 รายต่อเดือน และจากการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่กับจำนวนผู้ป่วย ไข้หวัดใหญ่ พบว่าสัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่มีความ-สัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ กล่าวคือ ถ้า สัดส่วนผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ใน 1 สัปดาห์ จะทำให้จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 1,045 ราย และ จากเกณฑ์ในการพิจารณาสถานการณ์และแนวโน้มผู้ป่วยอาการ คล้ายไข้หวัดใหญ่ ถ้าพบสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ 5 ให้พิจารณาค้นหา กลุ่มผู้ป่วยที่มีโอกาสแพร่กระจายโรคในชุมชน หรือสถานที่ที่รวมกลุ่ม เช่น โรงเรียน ค่ายทหาร เรือนจำ วัด จากฐานข้อมูลของหน่วยบริการ สาธารณสุขด้วยการค้นหาข้อมูลของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ย้อนหลัง 2 - 3 สัปดาห์ และถ้าพบสัดส่วนเกินกว่า 10% ให้พิจารณา มาตราการควบคุมโรคในวงกว้าง จากการศึกษาพบว่าเมื่อสัดส่วน ผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ตั้งแต่เกือบร้อยละ 4 ขึ้นไปมีผลต่อการ เพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ ดังนั้นค่าสัดส่วนผู้ป่วยอาการ คล้ายไข้หวัดใหญ่ที่ร้อยละ 4 อาจเป็นค่าที่มีความไวที่เหมาะสมต่อ การตรวจจับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่มากกว่าที่ร้อยละ 5

ข้อเสนอแนะ

หากในปี พ.ศ. 2555 - 2556 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดโรคอย่างมาก เช่น ไม่มีการกลายพันธุ์ของ เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ แนวโน้มของโรคในภาพรวมของประเทศน่าจะ ใกล้เคียงหรือต่ำกว่าในปี พ.ศ. 2554 ดังนั้นกรมควบคุมโรคสามารถ ใช้นโยบายป้องกันควบคุมโรคโรคไข้หวัดใหญ่ในสภาวะปกติได้ นอกจากนั้นการตรวจจับการระบาดโดยใช้สัดส่วนจำนวนผู้ป่วยอาการ คล้ายไข้หวัดใหญ่ต่อจำนวนผู้มารับบริการผู้ป่วยนอกเป็นเกณฑ์ อาจ ปรับลงมาที่ร้อยละ 4 เพื่อให้มีความไวที่เหมาะสมและตรวจจับการ ระบาดได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ได้ค่า พยากรณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง คือ ข้อมูลที่นำมาพยากรณ์

ต้องเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ กล่าวคือ มีความครอบคลุม ครบถ้วน ถูกต้องและมีรายละเอียดที่สามารถนำมาใช้พยากรณ์ได้ พบว่าระบบ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรคไข้หวัดใหญ่ เช่น ระบบเฝ้าระวังทางระบาด-วิทยา (รง. 506) และระบบเฝ้าระวังกลุ่มอาการผู้ป่วยคล้ายไข้หวัด ใหญ่ ยังขาดความครบถ้วนและถูกต้อง ระบบเฝ้าระวังเชื้อไข้หวัด ใหญ่เฉพาะพื้นที่ที่มีการเก็บตัวอย่างน้อยไม่สามารถเป็นตัวแทนได้ดี และข้อมูลการให้วัคซีนไข้หวัดใหญ่ขาดรายละเอียดด้านบุคคล เป็น ต้น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบข้อมูลเหล่านี้ ควรมีการควบคุมกำกับ การรายงาน ประเมินระบบเฝ้าระวังฯ เพื่อให้ข้อมูล มีรายละเอียดและ ครบถ้วนมากขึ้น อันจะทำให้ นำข้อมูลมาใช้ในการพยากรณ์โรค กำหนดและประเมินนโยบายการป้องกันควบคุมโรคได้

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้ที่ให้คำปรึกษาในการพยากรณ์ การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ ปี พ.ศ. 2555 ดังรายนามต่อไปนี้ แพทย์หญิงดารินทร์ อารีย์โชคชัย สัตวแพทย์หญิงเสาวพัตร อ้นจ้อย นายแพทย์ปณิธิ วัฒนวิริยะ นายแพทย์รัฐดิพงษ์ ยิ่งยง

เอกสารอ้างอิง

1. ดุสิต สุจิรัตน์. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for windows. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีการพิมพ์; 2544.
2. Bureau of Epidemiology. Annual epidemiology surveillance report 1993 - 2011. Bangkok: Thailand Ministry of Public Health; 1993 - 2011.
3. สำนักระบาดวิทยา. คู่มือการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังกลุ่มอาการ คล้ายไข้หวัดใหญ่ในสถานพยาบาล. [สืบค้นวันที่ 10 สิงหาคม 2555] เข้าถึงได้จาก <http://164.115.5.58/li/index.php?page=about&p=manual20>

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

สุทธนันท์ สุทธชนะ, วชิร แก้วนอกเขา, ปภาณิจ สวงโท, สมาน สมยญูจินันท์, สมคิด คงอยู่. การพยากรณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ประจำสัปดาห์ 2555; 43: 561 - 6.

Suggested Citation for this Article

Suthachana S, Kaewnorkkao W, Suangtho P, Sayumpurujinun S, Kongyu S. Forecasting the situation of influenza in Thailand, 2012. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2012; 43: 561 - 6.